

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Geliştirme Daire Başkanlığı

HAFIZLIK EĞİTİMİ KURSLARI
TALİM PROGRAMI

ANKARA-2020

**Bu programın Kur'an kurslarında uygulanması
07.04.2020 tarihli ve E.310266 sayılı Başkanlık onayı ile uygun görülmüş**

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
1. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	6
2. PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI	6
3. PROGRAMIN YAPISI VE UYGULAMA ESASLARI	6
4. DERS VE KREDİLER TABLOSU	8
5. KONU VE AÇIKLAMALAR TABLOSU	9
5.1. DÜZEY-I	9
5.2. DÜZEY-II	10
5.3. DÜZEY-III	11

GİRİŞ

Diyanet İşleri Başkanlığımızca yürütülen Kur'an kursu eğitimlerinin büyük bir kısmını, Başkanlığımızın önemli yaygın din eğitimi faaliyetlerinden biri olan ve aynı zamanda kurumun insan kaynağının büyük bir bölümünü oluşturan hafızlık eğitimi kursları oluşturmaktadır. Hafızlık eğitimi, bireylerin kıraat ya da hüsn-i tilavet becerilerinin geliştirilmesi yanında, Kur'an'ın mesajının anlaşılmasında önemli bir basamak olması yönüyle ayrı bir yere ve öneme sahiptir.

Başkanlığımızca hafızlık eğitimleri kapsamında kurumsal yaklaşım yanında muhatapların ihtiyaç ve talepleri de göz önünde bulundurularak pek çok çalışma gerçekleştirilmiştir. 2010 yılında uygulamaya konulan ve hafızlık eğitiminin bir program dâhilinde sistemli, planlı bir şekilde tamamlanabilmesini amaçlayan Hafızlık Eğitim Programı; hafızlık öncesi hazırlık çalışmaları kapsamında geliştirilen "Hafızlık Eğitimi Temel Öğretim Programı"; 2019 yılında MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol çerçevesinde hazırlanan "Kur'an Kursu-Okul İşbirliğine Dayalı Örgün Öğretimle Birlikte Hafızlık Programı" bu çalışmalardan bazılarıdır. Ayrıca hafızlığını tamamlayan öğrencilere yönelik hazırlanan ve öğrencilerin Kur'an'ın anlam dünyasına ve temel mesajlarına vakıf olmalarına katkı sağlamayı amaçlayan "Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı"; hafızlığını sağlamlaştırma yanında İlmihal bilgilerini ve dini hitabet konularıyla ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmeyi amaçlayan "Hafızlık Tekrar Programı" hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Hafızlık eğitimlerinin etkinlik ve verimliliğinin artırılmasına, böylece sürekli gelişimine yönelik program ve materyal çalışmaları büyük önem arz etmektedir. Söz konusu çalışmalar kapsamında; hafızlık tespit sınavı komisyon raporları, öğretmenlerle yapılan toplantı ve çalıştaylar, 'Kur'an talimi' konusunda temayüz etmiş uzmanlar tarafından sunulacak olan ve öğrencilerin talimle ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilmesini desteklemeyi amaçlayan ek bir programa ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur. Bu ihtiyaçtan hareketle "Hafızlık Eğitimi Kursları Talim Programı" hazırlanmıştır.

Programın hazırlanmasında; muhatap kitlenin bilgi ve beceri yönünden gelişimlerini dikkate alan, öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri kullanmayı öngören, bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran çerçeve-esnek öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.

1. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

- 1.** Hafızlık eğitim sürecini daha nitelikli bir şekilde tamamlamaları,
- 2.** Harflerin mahreçleri ve sıfatları konusunda bilgi ve beceri sahibi olmaları,
- 3.** Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun talimli bir şekilde okuma bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi,
- 4.** Kur'an-ı Kerim'i tilavet usûllerine göre okuma becerilerinin geliştirilmesi,
- 5.** Aşır okuma usûlünün geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2. PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI

Bu programda öngörülen öğrenmeleri başarıyla gerçekleştiren her öğrenci;

- 1.** Kur'an-ı Kerim'i usûlüne uygun okumanın önemini kavrar.
- 2.** Harfleri mahreçlerine ve sıfatlarına uygun olarak seslendirir.
- 3.** Tecvid kurallarını bilir ve uygular.
- 4.** Tilavet usullerini bilir ve uygular.
- 5.** Aşır okuma usûlüne sahip olur.

3. PROGRAMIN YAPISI VE UYGULAMA ESASLARI

- 1.** Programın uygulanmasında "Dersler ve Kredileri Tablosu" esas alınacaktır.
- 2.** Programda öngörülen amaç ve kazanımlara ulaşılabilmesi için alanında uzman öğreticilerin görevlendirilmesi sağlanacaktır.
- 3.** Programa aynı öğrenci en fazla üç defa kaydedilebilecektir.
- 4.** Program geliştirilirken; muhatabı merkeze alan ve ona uygun yöntem ve teknikleri kullanmayı öngören; bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran ölçme ve değerlendirmeyi temel kabul eden, esnek çerçeve öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.
- 5.** Eğitimde kullanılacak yöntem ve tekniklerde işlevsellik esas alınacaktır.
- 6.** Kur'an-ı Kerim'i güzel okumanın, sesin güzelliğinden önce Kur'an'ın usulüne uygun ve doğru bir şekilde okunmasıyla alakalı olduğu gerçeği temel hareket noktası olacaktır.
- 7.** Kur'an-ı Kerim öğretiminde öğrencilerin bireysel yetenek ve ihtiyaçlarının farklı olabileceği göz önünde bulundurulacaktır.
- 8.** Öğrencilerin derse aktif bir şekilde katılımını sağlayacak gerekli motivasyon ve

rehberlik yapılacaktır.

- 9.** Öğrencilerin gelişim düzeyleri takip edilerek, yeterli olmadıkları hususlar kendilerine fark ettirilecektir.
- 10**Yapılan eğitim etkinliklerinde zamanı verimli kullanma ilkesi daima göz önünde bulundurulacaktır.
- 11**Eğitimin bir süreç olduğu ilkesinden hareketle öğrencilerin zaman içerisindeki ilerlemeleri dikkate alınacak, öğretim hedef ve beklentileri bu ilke doğrultusunda belirlenecektir.
- 12**Öğrencilerin varsa hatalı okuyuşları kendilerine fark ettirilecektir.
- 13**Kur'an-ı Kerim'i güzel okuyan kâriilerin örnek okuyuşlarından yararlanılacaktır.
- 14**Derslerde bireysel okumalar yanında toplu halde okumalar yapılacak, çeşitli görsel-işitsel araç gereçlerden yararlanılacaktır.
- 15**Programın kazanımlarına ilişkin öğrencilerin gelişim düzeylerinin tespit edildiği ders takip dosyası oluşturulacaktır.
- 16**Öğrenmenin bütün aşamalarında uygun ölçme ve değerlendirmelere yer verilecektir.

4. DERS VE KREDİLER TABLOSU

ALTERNATİF	KREDİ	HAFTA	TOPLAM KREDİ
ALTERNATİF-I	Haftada 2 Saat	17 Hafta	34 Saat
ALTERNATİF-II	Haftada 2 Saat	20 Hafta	40 Saat
ALTERNATİF-III (Yaz Dönemi)	Haftada 4 Saat	9 Hafta	36 Saat

Not: Programa aynı öğrenci en fazla üç defa kaydedilebilecektir.

5. KONU VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

5.1. DÜZEY-I

KONULAR	AÇIKLAMALAR
<p>A.Talim Eğitime Giriş</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kur'an-ı Kerim'i Tecvit ve Talim Üzere Okumanın Önemi • Harflerin Mahreçleri • Harflerin Sıfatları • Harflerin Seslendirilmesi • Kur'an Tilavetinde Dudak Talimi <p>B.Talim Üzere Okunacak Dua ve Sûreler</p> <ul style="list-style-type: none"> • İstiâze ve Besmele • Subhâneke • Tahiyât • Salli Bârik Duaları • Rabbenâ Duaları • Kunût Duaları • Amentü • Fâtiha Sûresi • Nâs Sûresi • Felak Sûresi • İhlâs Sûresi	<p>• Programın genel amaçları, kazanımları ve değerlendirilerek dersin uygulama aşamaları</p> <p>• Harflerin doğru isim ve sesleri, okunma şekilleri, bütünü öğrenciler tarafından seslendirilerek öğretmen tarafından düzeltilir.</p> <p>• Harflerin mahreçleri bölge bölge telaffuzunda mahreçlerin ne kadar olduğunu öğrenilir.</p> <p>• Harflerin isti'la, şiddet, tefhim, istisna sıfatları üzerinde özellikle durulur.</p> <p>• Harflerin fetha, kesre ve zammeli, mekûl üzere farklı durumlarda kazandığı sesler ve yanlış telaffuzları karşılaştırılarak hatalara dikkat çekilir.</p> <p>• Okuyuşlarda tahkik usûlü</p> <p>• Tilavet esnasında dudakların tecvitle</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Tebbet Sûresi • Nasr Sûresi • Kâfirûn Sûresi • Kevser Sûresi • Mâûn Sûresi • Kureyş Sûresi • Fîl Sûresi 	<p>etmesini ifade eden dudak talimi ile sükûna göre aldığı durumlar uygulanır.</p> <p>☞ Tecvit kuralları uygulamalar üzerindeki teorik anlatımlarına ayrıca zaman ayırılır.</p> <p>☞ Her derste kısa da olsa öğrencilerin t</p>
---	---

5.2. DÜZEY-II

KONULAR	AÇIKLAMALAR
<p>A.Tilâvet Usûlleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tertil, Tilâvet ve Kıraat Kavramları • Tahkik, Tedvir ve Hadr Kavramları • Tahkik Usulü ve Özellikleri • Tedvir Usulü ve Özellikleri • Hadr Usulü ve Özellikleri • Vakıf ve İbtida' <p>B.Talim Üzere Okunacak Sûreler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kısa Sûrelerin Tekrarı • Hümeze Sûresi • Asr Sûresi • Tekâsür Sûresi 	<p>☞ Tilavet usûlleri ve okuyuş farklılıkları açıklanır.</p> <p>☞ Tilavet usûllerinde medlerin hangi şekilde tutulması gereken tecvid kurallarının belirtilir.</p> <p>☞ Okuyuşlarda tahkik usûlü</p> <p>☞ Harf, kelime ve cümle vurguları üzerinde çalışılır.</p> <p>☞ Medlerin kendi aralarında nasıl okunacağı buradaki ölçüler ve yapılan hatalar u gösterilir.</p> <p>☞ Öğrencilerden birinin okuması s</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kâria Sûresi • Âdiyât Sûresi • Zilzâl Sûresi • Beyyine Sûresi • Kadir Sûresi • Alak Sûresi • Tîn Sûresi • İnşirâh Sûresi • Duhâ Sûresi 	<p>okuyuştaki hataların bulunması istenmektedir. Bu hataların tespit edilmesi için okuyuşun her tarafından tashih edilerek hatalı okuyuşlar düzeltilerek doğru şekilde okunur, gerekirse aynı kelime farklı okuyuş şekliyle okunur, gerekirse aynı kelime farklı okuyuş şekliyle okunur.</p> <p>☞ Her derste kısa da olsa öğrencilerin tashih edilmesi için okuyuşta hataların bulunması istenmektedir.</p>
--	---

5.3. DÜZEY-III

KONULAR	AÇIKLAMALAR
<p>A. Talim Üzere Okunacak Sûreler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duhâ-Nâs Arası Sûrelerin Tekrarı • Leyl Sûresi • Şems Sûresi • Beled Sûresi • Fecr Sûresi • Ğaşiye Sûresi • A'lâ Sûresi • Tarık Sûresi • Burûc Sûresi 	<p>☞ Kur'an-ı Kerim tilavetinde tahkik, teccid ve insicamın sağlanması için okuyuşta hataların bulunması istenmektedir.</p> <p>☞ Okuyuşlarda, insicamı da sağlaması için okuyuşta başlanılmışsa tilavet boyunca aynı okuyuş ilkesine özen gösterilir.</p> <p>☞ Nitelikli bir okuyuşta ses ve nefesi doğru alınmalıdır. Doğru nefes alma, nefesi tutma-bırakma ve nefes alma-ıttırma okuyuşta önemlidir.</p> <p>☞ Aşr-1 şeriflerde tahkik usûlü okuyuşta sınıfta birlikte değerlendirilir.</p> <p>☞ Aşr-1 şeriflerinde; tecvidleri, vakf ve ibtidâ okuyuşta değerlendirilir.</p>

- Bakara Sûresi 1-5. Ayetler
- Bakara Sûresi 255. Ayet (Ayetü'l- Kürsî)

B.Aşr-ı Şerif Okumaları

- Kur'an Tilavetinde Ses ve Nefes Kullanımı
- Bakara Sûresi 285. Ayet (Amenerresûlu)
- Haşr Sûresi, 22-24. Ayetler
- Bakara Sûresi, 153-157.
- Ahzab Sûresi, 40-48.
- Tevbe Sûresi, 126-129.
- Âl-i İmrân Sûresi, 190-194.

nerede düşürüleceği gibi husus hazırlanması sağlanır.

- ☞ Kur'an tilavetinde, mütevazı bir okuyucuyu birebir taklitten kaçınma nefes gösterisi yapmamak gibi ilkelere
- ☞ Her derste kısa da olsa öğrencilerin t